

بِه نام خدا

محتوای آموزشی

نحوه بررسی و رسیدگی به اطلاعات پولی و مالی واصله از جمله تراکنش های بانکی

(موضوع بخشنامه ۲۰۰/۹۹/۱۶ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۳۱)

تهیه و تنظیم: شورش مجیدی

ناظر: امراله عابدی

معاونت پژوهش، برنامه ریزی و امور بین الملل

دفتر آموزش

تابستان ۱۳۹۹

مقدمه

۱- هدف

هدف از ارایه این محتوای آموزشی، تبیین بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۹/۱۶ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۳۱ درخصوص نحوه بررسی، رسیدگی و شفاف سازی اطلاعات پولی و مالی واصله (ازجمله تراکنش های مشکوک) و نیز تعیین درآمد مشمول مالیات نسبت به تراکنش های بانکی واصله است.

۲- اهداف کاربردی انتظار می رود آموزش گیرندگان در پایان دوره بتوانند:

- ▶ با سازوکار بررسی و رسیدگی به اطلاعات پولی و مالی واصله (ازجمله تراکنش های بانکی مشکوک) در ادارات اطلاعات و خدمات مالیاتی آشنا شوند.
- ▶ با شیوه رسیدگی، محاسبه و تعیین درآمد مشمول مالیات نسبت به اطلاعات پولی و مالی واصله (ازجمله تراکنش های بانکی مشکوک) آشنا شوند.

شاخص‌های تراکنش بانکی مشکوک

- عدم تناسب تراکنش با سابقه فرد: باید یک تناسب منطقی میان سوابق مالی و اطلاعات عملکردی هر شخص با تراکنش‌های بانکی وی وجود داشته باشد.
- مشخص نبودن منبع وجوه: در مواردی که وجوه واریزی به حساب اشخاص از منبع نامشخص باشد، این تراکنش مشکوک تلقی شده و نیاز به بررسی بیشتر دارد.
- عدم وجود دلیل منطقی و یا اقتصادی برای تراکنش: این مورد بیشتر در خصوص موارد مربوط به پولشویی مطرح است، چرا که پولشویان برای پنهان نمودن منشأ درآمدهای ناشی از فعالیت‌های مجرمانه اقدام به گردش پول بین حساب‌های بانکی مختلف خود، آشنایان و شرکت‌های زنجیره‌ای وابسته به خود می‌نمایند

هدف از بررسی تراکنش‌های بانکی مشکوک

این اطلاعات می‌تواند کمک شایانی به ایجاد شفافیت، ردیابی و شناسایی لایه‌های مختلف اقتصادی کشور نماید. می‌توان اهداف بررسی تراکنش‌های بانکی مشکوک را در قالب موارد زیر دسته‌بندی نمود:

➤ کشف و مبارزه با فرار مالیاتی

✓ عدم تناسب بین تراکنش بانکی و حجم فعالیت ابرازی مؤدی

✓ عدم وجود پرونده مالیاتی

➤ شناسایی موارد مشکوک به پولشویی

➤ کشف و شناسایی فساد مالی

نحوه دسترسی به تراکنش‌های بانکی

- 1. مرکز اطلاعات مالی و مبارزه با پولشویی وزارت امور اقتصادی و دارایی:** این مرکز (به عنوان نهاد متولی مبارزه با پولشویی) در راستای تبادل اطلاعات میان دستگاه‌های مختلف اقتصادی، اطلاعات مربوط به تراکنش‌های بانکی مشکوک را در اختیار سازمان مالیاتی قرار می‌دهد.
- 2. واحدهای نظارتی برون سازمانی:** توافقنامه سازمان امور مالیاتی کشور و معاونت اقتصادی وزارت اطلاعات.
- 3. تبصره ماده ۲۳۱ قانون مالیات‌های مستقیم:** سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند با مجوز وزیر امور اقتصادی و دارایی اطلاعات مربوط به تراکنش‌های بانکی مؤدیان مالیاتی را از شبکه بانکی دریافت نماید.
- 4. ماده ۳۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده:** سازمان امور مالیاتی کشور میتواند با درخواست رئیس کل سازمان از بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری، به اطلاعات مربوط به تراکنش‌های بانکی مؤدیان مالیاتی دسترسی یابد.
- 5. ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم:** سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالی) انواع حسابهای بانکی، سپرده ها و اطلاعات مربوط به تسهیلات بانکی را در اختیار بگیرد.

نحوه رسیدگی

نماینده شخص
دیگر

فاقد پرونده در
نظام مالیاتی

دارای بیش از یک
پرونده در نظام
مالیاتی

دارای یک پرونده
در نظام مالیاتی

بر اساس فرم
شماره یک

بر اساس فرم
شماره دو

بر اساس فرم
شماره یک

بخشنامه نحوه بررسی و رسیدگی به اطلاعات پولی و مالی واصله از جمله تراکنش های بانکی

نکته

در این بخشنامه برخلاف دستورالعمل های ۲۰۰/۹۶/۵۰۵ مورخ ۱۳۹۶/۰۲/۲۴ و ۲۰۰/۹۶/۵۲۵ مورخ ۹۶/۱۰/۰۲ (**سقف تراکنش بانکی**) حذف و برداشته شده است.

مقدمه

این بخشنامه ۲۵ بند داشته که در ادامه به تشریح بندهای آن خواهیم پرداخت.

این بار
برخلاف دو
روش قبلی،
بخشنامه
صادر شده نه
دستورالعمل

به منظور **ایجاد وحدت رویه و ساماندهی در بررسی و رسیدگی به تراکنش‌های بانکی مشکوک** ارسالی به ادارات کل امور مالیاتی، مقرر شده است:

۱- به منظور **هدایت، هماهنگی و نظارت بر حسن اجرای این بخشنامه**، در هر یک از ادارات کل امور مالیاتی، **کمیته** ویژه‌ای متشکل از مدیرکل امور مالیاتی (رئیس کمیته)، معاون حسابرسی مالیاتی (دبیر کمیته) و سایر معاونین حسب مورد، رئیس امور حسابرسی مالیاتی (مدیر حسابرسی مالیاتی) ذی‌ربط، نماینده دادستانی انتظامی مالیاتی، مسئول حراست اداره کل و رؤسای گروه حسابرسی ویژه حسب مورد تشکیل و پس از دریافت اطلاعات پولی و مالی از جمله تراکنش‌های بانکی از دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی، با امعان نظر به اینکه کلیه اقلام پولی وارده به حساب‌های بانکی مؤدیان مالیاتی به تنهایی دلیلی بر وجود درآمد نبوده و باید در بررسی و حسابرسی مالیاتی واقعیت امر مد نظر قرار گیرد بنابراین کمیته فوق قبل از دعوت از مؤدی و ورود به امر حسابرسی مالیاتی، حجم ریالی گردش حساب‌های بانکی واصله را با سوابق مالیاتی و حجم فعالیت‌های تشخیصی مؤدی یا سایر فعالیت‌های مالی اشخاص مطابقت داده و در صورتی که اکثریت اعضا، اطلاعات تراکنش‌های بانکی واصله برای هر سال را با عملکرد مالی یا مالیاتی همان سال مؤدی و مالیات‌های تشخیصی و مطالبه شده به صورت تقریبی همخوان بدانند، الزامی به حسابرسی مالیاتی اطلاعات فوق نبوده و از این حیث مالیاتی متصور نخواهد بود. در راستای این حکم صرفاً صورتجلسه‌ای مبنی بر عدم نیاز به صدور برگ تشخیص مالیات توسط کمیته مذکور تنظیم و از طریق اداره کل ذی‌ربط برای دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی ارسال می‌شود. لکن در صورتی که پس از بررسی‌های مربوطه از نظر کمیته، اطلاعات تراکنش‌های بانکی قابل بررسی تشخیص داده شود، موضوع بررسی‌ها باید برابر سایر بندهای این بخشنامه انجام گیرد. در اجرای این بند در صورت لزوم و بنا به تشخیص رئیس یا دبیر کمیته می‌توان از نظرات کارشناسی گروه‌های تخصصی ذی‌ربط حسب مورد استفاده کرد.

ارکان کمیته

مدیرکل

معاون حسابرسی مالیاتی

رئیس امور حسابرسی
مالیاتی

نماینده دادستانی انتظامی

مسئول حراست اداره
کل

رؤسای گروه حسابرسی
ویژه

بند ۱

تنظیم صورتجلسه عدم نیاز به
صدور برگ تشخیص و ارسال به دفتر
پولشویی

دستور به گروه رسیدگی ویژه جهت
بررسی تراکنش های قابل بررسی

همخوانی تقریبی با عملکرد مالی
و مالیاتی همان سال

عدم همخوانی با اطلاعات
مالی و مالیاتی

هدایت

هماهنگی

نظارت بر حسن
اجرای بخشنامه

هدف از تشکیل

کمیته

دریافت اطلاعات پولی و مالی از جمله تراکنش
های بانکی از دفتر مبارزه با پولشویی

وظایف کمیته

قبل از ورود به حسابرسی، مطابقت حجم گردش
ریالی مودی با سوابق پرونده و تصمیم گیری در این
خصوص

۲- کلیه اطلاعات مربوط به تراکنش‌های بانکی که قبلاً از طریق دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی ارسال شده است، جهت بررسی و انطباق با داده‌های موجود در سامانه‌های اطلاعات مالیاتی مجدداً توسط دفتر مذکور پالایش، تلخیص و نتیجه اطلاعات پالایش شده حداکثر تا پایان خرداد سال ۱۳۹۹ برای ادارات کل ذی‌ربط ارسال می‌شود.

پالایش مجدد
اطلاعات توسط
دفتر مبارزه با
پولشویی

پالایش

تلخیص

مجدداً

کلیه اطلاعات مربوط به
تراکنش‌های بانکی ارسال
شده قبلی به ادارات کل

نتیجه پالایش

لغایت خرداد ۹۹
به ادارات
ارسال گردد

بند ۲

۳- اطلاعات تراکنش‌های بانکی مشکوک توسط دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی باید حداقل یک ماه قبل از انقضای مهلت رسیدگی (مرور زمان موضوع ماده ۱۵۷ قانون مالیات‌های مستقیم) در اختیار ادارات کل امور مالیاتی قرار گیرد. در صورت دریافت اطلاعات تراکنش‌های بانکی از سایر مراجع، مراتب را برای ثبت و نگهداری سوابق به دفتر مذکور اعلام نمایند. بدیهی است این حکم مانع رسیدگی و حسابرسی مالیاتی اطلاعات واصله پس از مهلت مقرر (کمتر از یک ماهه فوق) توسط ادارات کل امور مالیاتی حسب مفاد این بخشنامه نخواهد بود و ادارات کل امور مالیاتی صرفاً می‌بایست تأخیر در ارسال را به معاونت حقوقی و فنی مالیاتی گزارش نمایند.

مهلت ارسال اطلاعات
به ادارات کل توسط
دفتر مبارزه با
پولشویی

ارسال به ادارات کل،
یکماه قبل از مهلت
مرور زمان مالیاتی

بند ۳

پالایش

تلخیص

از طریق اداره کل

تراکنشهای درخواستی
توسط اداره کل

تراکنشهای بانکی واصله
از سایر مراجع

ادارات کل در هر صورت
مكلف به رسیدگی قبل از
مهلت مرور زمان می باشند.

تشکیل گروه
رسیدگی ویژه

۴- در هر اداره کل، متناسب با حجم اطلاعات دریافتی قابل رسیدگی، طبق نظر کمیته بند یک فوق، یک یا چند گروه رسیدگی ویژه، زیر نظر یکی از رؤسای مالیاتی که در امر **حسابرسی مالیاتی** دارای **تبحر**، **دانش** و **تجربه کافی** باشند تشکیل و مشخصات مأموران مالیاتی مذکور به همراه رونوشتی از احکام صادره برای ایشان به دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی ارسال شود.

در خصوص عملکرد سال ۹۷ و سال هایی که قبلاً پرونده عملکرد مودی مورد نظر در سامانه سنیم حسابرسی شده نیز **می بایست** رسیدگی ها و حسابرسی ها براساس فرآیندهای مربوط در **سامانه مزبور** انجام شود.

بند ۴

تجربه

/tajrobe/

• مترادف: آزمایش، آزمون، امتحان، تجربت، محک، آزمودگی، خبرت، خبرگی، آ ...
• معادل فارسی: آزمون، کارآزمایی

die Diction

دانش

/dAneS/

اسم: دانش - نوع: پسرانه - ریشه اسم: فارسی - معنی: (تلفظ: dāneš) علم، مجموعه اطلاعات یا آگاهی ها درباره ی یک پدیده از طریق آموختن، تجربه یا مطالعه به دست می آید - مجموعه اطلاع ...

die Diction

تبحر

/tabahhor/

• مترادف: احاطه، استادی، تسلط، توغل، مهارت
• معادل فارسی: استادی، آگاهی، چیرگی، دستی، کاردانی

die Diction

مودی دارای
یک پرونده

۵- چنانچه تراکنش‌های بانکی واصله متعلق به اشخاص حقوقی دارای پرونده یا اشخاص حقیقی (صاحبان مشاغل) دارای یک پرونده در نظام مالیاتی باشند، بلافاصله و حداکثر ظرف مدت پنج روز کاری پس از دریافت اطلاعات تراکنش‌های بانکی حسب نظر کمیته موضوع بند یک فوق، در اختیار گروه رسیدگی ویژه قرار گیرد. بدیهی است در راستای اجرای این بند چنانچه با بررسی‌های بعدی مشخص شود در اجرای مقررات ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم اطلاعات تراکنش‌های بانکی واصله اشخاص حقیقی (صاحبان مشاغل) مربوط به شغل یا محل دیگری است در اجرای مقررات قانونی می‌بایست پرونده جدیدی حسب مقررات تشکیل شود و اقدامات لازم صورت پذیرد.

بند ۵

مودی دارای
بیش از یک
پرونده

۶- چنانچه تراکنش‌های بانکی واصله، متعلق به شخص حقیقی بوده که دارای بیش از یک پرونده در نظام مالیاتی در یک اداره کل باشد، حداکثر ظرف مدت دو هفته پس از دریافت اطلاعات تراکنش‌های بانکی، با دعوت کتبی از صاحب یا صاحبان حساب، کمیته موضوع بند ۱ ضمن اخذ توضیحات کتبی‌شان در ارتباط با تراکنش‌های بانکی واصله و ارتباط آنها با هر یک از پرونده‌های مالیاتی وی، نسبت به انجام تحقیقات لازم اقدام و با تنظیم فرم شماره یک پیوست که به امضای صاحب یا صاحبان حساب رسیده باشد، حسب نظر کمیته مذکور در اختیار گروه رسیدگی ویژه قرار گیرد. چنانچه در اجرای این بند مؤدی از امضای فرم شماره یک استنکاف نمود، یا حداکثر ظرف مدت یک هفته از تاریخ ابلاغ دعوت‌نامه، به اداره امور مالیاتی مراجعه ننمود یا به هر دلیلی امکان دسترسی به مؤدی فراهم نشد، مراتب در متن فرم شماره یک قید و به تائید کمیته خواهد رسید و سپس پرونده متشکله به ضمیمه اطلاعات تراکنش‌های بانکی، حسب نظر کمیته در اختیار گروه رسیدگی ویژه قرار گیرد. در راستای مفاد این بند در صورتی که مؤدی دارای پرونده در دو یا چند اداره کل باشد، اقدامات فوق توسط اداره کلی که اطلاعات تراکنش‌های بانکی برای آن اداره کل ارسال شده است، انجام می‌پذیرد.

مودی فاقد
پرونده

۷- چنانچه تراکنش‌های بانکی واصله، متعلق به اشخاص حقیقی و حقوقی فاقد پرونده در نظام مالیاتی کشور باشد، **ادارات امور مالیاتی** می‌بایست حداکثر ظرف مدت دو هفته پس از دریافت اطلاعات تراکنش‌های بانکی، نسبت به انجام تحقیقات لازم و با دعوت از صاحب یا صاحبان حساب نسبت به تعیین موضوع فعالیت‌شان و تکمیل فرم شماره دو پیوست اقدام و مطابق دستورالعمل‌های مربوط نسبت به ثبت‌نام و تشکیل پرونده برای اشخاص مذکور حسب مورد اقدام نماید. متعاقباً تراکنش‌های بانکی واصله، طبق نظر کمیته در اختیار گروه رسیدگی ویژه قرار گیرد. در صورتی که این‌گونه اشخاص در پاسخ به دعوت کتبی به عمل آمده، از مراجعه حضوری یا ارسال پاسخ کتبی خودداری نمایند، ادارات مذکور مکلفند با جمع‌آوری اطلاعات لازم و تنظیم فرم شماره دو پیوست، نسبت به ثبت‌نام و تشکیل پرونده برای این قبیل اشخاص اقدام نموده و سپس حسب نظر کمیته، اطلاعات تراکنش‌های بانکی را در اختیار گروه رسیدگی ویژه قرار دهند.

بند ۷

برخلاف دستورالعمل قبلی و مطابق
بند (۷) وظیفه تشکیل پرونده برای
مودیان فاقد پرونده، از اداره
اطلاعات خدمات مالیاتی به
ادارات امور احاله گردیده است.

تراکنش شخص
ثالث

۸- چنانچه بر اساس ادعای اشخاص حقیقی، اطلاعات تراکنش‌های بانکی واصله این اشخاص مربوط به شخص دیگری بوده و طرف مقابل نیز کتباً این موضوع را اعلام و مدارک، مستندات و دلایلی مبنی بر رد موضوع وجود نداشته باشد، می‌بایست در راستای مقررات قانونی اقدامات لازم در خصوص شخص جدید انجام پذیرد.

بند ۸

نحوه بررسی تراکنش
بانکی از لحاظ پرونده

چنانچه تراکنش بانکی
مودی حقیقی مربوط به
فعالیت دیگری باشد باید
ثبت نام جدید انجام گیرد

تراکنش های بانکی واصله، بررسی شده توسط کمیته

مودی (حقیقی / حقوقی) دارای **یک پرونده** در نظام مالیاتی است. (بند ۵)

حسب نظر کمیته

ظرف مدت
روز

دراختیار

گروه رسیدگی ویژه

مودی حقیقی **بیش از یک پرونده** در نظام مالیاتی است. (بند ۶)

دعوت از مودی

وظیفه کمیته

حداکثر ظرف دو هفته
واخذ توضیح از وی
توسط کمیته

مراجعه مودی

تنظیم فرم
شماره (۱)

مودی (حقیقی / حقوقی) **فاقد پرونده** در نظام مالیاتی است. (بند ۷)

دعوت از مودی

وظیفه اداره امور

حداکثر ظرف دو هفته
واخذ توضیح از وی
توسط کمیته

مراجعه مودی

فرم شماره (۲)

عدم مراجعه مودی

فرم شماره (۲)

اطلاعات تراکنش بانکی مربوط به **شخص ثالثی** است. (بند ۸)

در صورت تأیید
موضوع توسط
شخص ثالث

اقدامات رسیدگی در
خصوص شخص جدید

بند ۵-۶-۷-۸

نکات قابل توجه در رسیدگی به تراکنش‌های بانکی

۹- صرف نظر از پالایش‌های به عمل آمده در مراحل قبلی، گروه‌های رسیدگی موظفند در رسیدگی‌های خود مبتنی بر قضاوت‌های حرفه‌ای و با استفاده از شواهد کافی و قابل اطمینان از جمله اقرار کتبی مؤدی، اخذ تائیدیه از طرف حساب و ردیابی تراکنش‌ها، سابقه مؤدی، جستجو در کلیه سامانه‌های اطلاعاتی در دسترس و مطابقت آنها، تجزیه و تحلیل اطلاعات و استفاده از سایر تکنیک‌های حسابرسی که در گزارش خود مستند می‌نمایند، نسبت به طبقه‌بندی تراکنش‌های بانکی واصله به شرح زیر اقدام نمایند. در اجرای این بند تطبیق نظیر به نظیر تراکنش‌ها با موارد ذیل موضوعیت نداشته و صرفاً تطبیق کلی مبالغ کفایت دارد.

الف تراکنش‌های بانکی که اساساً ماهیت درآمدی برای صاحب حساب ندارند از قبیل:

تراکنش‌های بانکی مربوط به اعضای هیئت مدیره و سهامداران اشخاص حقوقی با تائید شخص حقوقی مورد نظر دریافتی و پرداختی مرتبط به حق شارژ

دریافتی و پرداختی به حساب بستگان (در صورتی که ماهیت درآمدی آن توسط اداره امور مالیاتی اثبات نشود) تسهیلات بانکی دریافتی

انتقالی بین حساب‌های شخص

انتقال بین حساب‌های شرکا در مشاغل مشارکتی

تنخواه‌های واریزی به حساب اشخاص توسط کارفرما با تائید کارفرمای ذی‌ربط

دریافت‌ها و پرداخت‌های سهامداران و اعضای هیئت مدیره اشخاص حقوقی که طرف مقابل آن در دفاتر شخص حقوقی در حساب‌های دریافتنی و پرداختنی (جاری شرکا) منظور شده است.

قرض و ودیعه دریافتی و پرداختی

وجوه دریافتی ناشی از جبران خسارت

انتقالی بین حساب‌های بانکی اشخاص در صورتی که مربوط به درآمد نباشد

مبالغ دریافتی و پرداختی اشخاص به عنوان واسطه با توجه به فضای کسب و کار اشخاص حقیقی (در صورتی که ماهیت درآمدی آن توسط اداره امور مالیاتی اثبات نشود)

ب تراکنش‌های بانکی که ماهیت درآمدی دارند لیکن با رعایت مقررات از پرداخت مالیات معاف یا مشمول مالیات مقطوع با نرخ صفر یا مالیات آن کسر در منبع بوده باشد. در راستای اجرای این بند صرف عدم همخوانی ریال به ریال مبالغ نمی‌تواند مبنای عدم پذیرش اظهارات مکتوب مؤدی در خصوص فعالیت‌های مذکور باشد.

پ تراکنش‌های بانکی که ماهیت درآمدی دارند لیکن قبلاً در محاسبه مالیات منظور شده است.

ث تراکنش‌های بانکی که در طبقات الف، ب و پ فوق قرار نمی‌گیرند، حسب سایر بندهای این بخشنامه رسیدگی گردد.

پالایش تراکنش

پالایش و طبقه بندی تراکنش های بانکی مودیان

مرحله اول

پالایش

حذف / اعلام موارد

مرحله دوم

طبقه بندی

با استفاده

- ۱- قضاوت حرفه ای
- ۲- استفاده از شواهد کافی و قابل اطمینان از جمله:
 - (الف): اقرار کتبی مؤدی
 - (ب): اخذ تاییدیه وردیابی تراکنش
 - (ج): سابقه مؤدی
 - (د): جستجو در سامانه های مالیاتی
 - (و): تجزیه و تحلیل اطلاعات
 - (ز): سایر تکنیک های حسابرسی

بررسی

الف

تراکنشهای بانکی که اساساً ماهیت درآمدی برای صاحب حساب ندارند.

ب

تراکنش های بانکی که ماهیت درآمدی دارند لیکن طبق مقررات معاف یا با نرخ صفر یا مالیات مقطوع می باشند.

پ

تراکنش های بانکی که ماهیت درآمدی دارند لیکن قبلاً در محاسبه مالیات منظور شده است.

ث

تراکنش های بانکی که در طبقات الف، ب و پ قرار نمی گیرند، حسب سایر بندهای این بخشنامه رسیدگی گردد.

بند ۹

در راستای اجرای این بند صرف عدم همخوانی ریال به ریال نمی تواند، مبنای عدم پذیرش اظهارات مکتوب مؤدی در خصوص فعالیت های مذکور باشد.

- ۱- تراکنش های انتقالی
- ۲- تراکنش های حقوق
- ۳- تراکنش های یارانه
- ۴- تراکنش های سود
- ۵- تراکنش های تسهیلات
- ۶- تراکنش های اصلاحیه
- ۷- تراکنش های کمتر از ۱۵۰ میلیون ریال به غیر از POS (اعلام به گروه رسیدگی ویژه جهت بررسی بیشتر) (بند ۱۰)

تراکنش های فاقد
ماهیت درآمدی

تراکنشهای بانکی که اساساً ماهیت درآمدی برای صاحب حساب ندارند.

بند ۹

تراکنشهای بانکی مربوط به اعضای هیأت مدیره وسهامداران اشخاص حقوقی با تأیید شخص
حقوقی مورد نظر

دریافتی وپرداختی مرتبط به حق شارژ

دریافتی وپرداختی به حساب بستگان(در صورتی که ماهیت درآمدی آن توسط اداره امور مالیاتی
اثبات نشود)

تسهیلات بانکی در یافتی

انتقالی بین حسابهای شخص

انتقال بین حسابهای شرکا در مشاغل مشارکتی

تنخواه های واریزی به حساب اشخاص توسط کارفرما با تأیید کارفرمای ذیربط

دریافت وپرداخت های سهامداران واعضای هیأت مدیره واشخاص حقوقی که طرف مقابل آن در دفاتر شخص
حقوقی در حسابهای دریافتنی و پرداختنی(جاری شرکا) منظور شده است.

قرض و ودیعه دریافتی وپرداختی

وجوه دریافتی ناشی از جبران خسارت

انتقالی بین حساب بانکی اشخاص در صورتی که مربوط به درآمد نباشد

مبالغ دریافتی وپرداختی اشخاص به عنوان واسطه باتوجه به فضای کسب وکار اشخاص حقیقی(در صورتی که ماهیت
درآمدی آن توسط اداره امور مالیاتی اثبات نشود)

تراکنش های
کمتر از
۱۵۰ میلیون
ریال

۱۰- با توجه به احتمال عدم مستند سازی برخی از تراکنش های بانکی در **سنوات قبل از سال ۱۳۹۵**، برای **اشخاص حقیقی** و به منظور تسهیل در فرایند گزارشگری مالیاتی این گونه مؤدیان مادامی که اسناد و مدارک مثبته ای دال بر کسب درآمد از بابت تراکنش های **کمتر از مبلغ یکصد و پنجاه میلیون ریال (به استثنای تراکنش های واریزی از طریق (pos) یا درگاه الکترونیکی پرداخت)** در دسترس **نباشد**، این تراکنش ها در محاسبه درآمد مشمول مالیات و مالیات منظور **نخواهد شد**.

بدیهی است در بررسی تراکنش های واریزی از طریق (pos) یا درگاه الکترونیکی پرداخت نیز می بایست ماهیت فعالیت های حوزه کسب و کار از جمله دریافت و پرداخت هایی که صرفاً برای دریافت وجه نقد و بدون ماهیت درآمدی انجام شده، مد نظر باشد.

شروط عدم
محاسبه تراکنش
های کمتر از
یکصد و پنجاه
میلیون ریال

- ۱- صرفاً اشخاص حقیقی
- ۲- برای سنوات قبل از سال ۱۳۹۵
- ۳- عدم در دسترس بودن اسناد و مدارک
- ۴- تراکنش های واریزی از طریق (pos) یا درگاه الکترونیکی پرداخت نباشد.

بند ۱۰

شرایط تعیین
شغل و فعالیت

۱۱- از حدس و گمان تعیین شغل مؤدی بدون وجود مستندات پرهیز شود و در موارد ابهام در خصوص موضوع فعالیت مؤدی برای راستی آزمایی و به منظور تشخیص صحیح نوع فعالیت، گروه رسیدگی موظف است علاوه بر استفاده از شواهد و قرائن در تشخیص نوع فعالیت مؤدی، نمونه‌ای از تراکنش‌های بانکی را از طریق ردیابی و حتی‌المقدور انطباق با طرف حساب آن رهگیری و مستندسازی نمایند.

پرهیز از حدس و گمان تعیین شغل مؤدی بدون وجود مستندات

استفاده از شواهد و قرائن در تشخیص نوع فعالیت مؤدی

رهگیری و مستندسازی نمونه‌ای از تراکنش‌های بانکی از طریق ردیابی
و انطباق با طرف حساب آن

نکات مهم در تعیین شغل
مودیان فاقد پرونده دارای
تراکنش بانکی و موضوع
فعالیت مودیان دارای
پرونده

بند ۱۱

سایر نکات قابل توجه در رسیدگی به تراکنش‌های بانکی:

۱۲- با توجه به اینکه اطلاعات واصله مربوط به تراکنش‌های بانکی در قالب اطلاعات پولی بوده و این امر می‌تواند مؤید وجود فعالیت مالی باشد لکن لزوماً میزان فعالیت‌های مالی با فعالیت‌های پولی مؤدیان یکسان نمی‌باشد بنابراین می‌بایست در نظر داشت که کلیه اقلام وارده به حساب‌های بانکی مؤدیان دلیلی بر وجود درآمد نبوده و این امر می‌بایست با توجه به ماهیت فعالیت مؤدیان و واقعیت امر مد نظر گروه رسیدگی قرار گیرد.

منظور از **فعالیت‌های مالی** آن گونه فعالیت‌هایی است که به طریقی موجب تغییراتی در **دارایی**، **بدهی** و یا **سرمایه** یک شخص یا موسسه گردد. فعالیت‌های مالی هر موسسه که در واقع مبادلات تجاری می‌باشند، اساس و مبنای عملیات **حسابداری** آن موسسه محسوب می‌شود

منظور از **فعالیت‌های پولی** آن گونه فعالیت‌هایی است که صرفاً موجب تغییر در جریان پولی و وجوه نقد گردیده و لزوماً منجر به فعالیت مالی نمی‌گردد.

لزوماً میزان فعالیت‌های مالی با فعالیت‌های
پولی مؤدیان یکسان نمی‌باشد.

در قالب

اطلاعات
واصله بانکی

موارد عدم نیاز
به حسابرسی
تراکنش بانکی

۱۳- چنانچه به هر نحو تراکنش‌های بانکی ارسالی در حسابرسی‌های قبلی در اختیار ادارات امور مالیاتی قرار گرفته باشد اعم از اینکه شماره حساب‌های مربوطه در صورت مجلس‌های موضوع مواد ۹۷ و ۲۲۹ قانون مالیات‌های مستقیم درج شده یا در رسیدگی‌های قبلی اسناد و مدارک آن توسط مؤدی ارائه شده یا گردش حساب‌های بانکی در دفاتر قانونی مؤدی ثبت شده باشد و همچنین در مواردی که ادارات امور مالیاتی در رسیدگی‌های قبلی از گردش حساب‌های مربوطه اطلاع داشته باشند، حسابرسی مجدد تراکنش‌ها یا حساب‌های بانکی مذکور موضوعیت نخواهد داشت.

بند ۱۳

نحوه بررسی
اطلاعات مبهم

۱۴- در صورتی که بخشی از اطلاعات و مدارک واصله یا بدست آمده **مورد ابهام** در پذیرش آنها از سوی گروه رسیدگی قرار گیرد **اتخاذ تصمیم در قبول یا رد مدارک** به **کمیته** موضوع بند یک این بخشنامه واگذار می شود و نظر کمیته ملاک عمل گروه رسیدگی خواهد بود.

احاله موارد ابهام به کمیته

بند ۱۴

ابهام

/ 'ebhAm/

- مترادف: آمیختگی، پیچش، پیچیدگی، تاریکی، تعقید، تیرگی، شبهه، عدم صر ...
- متضاد: آشکاری، وضوح
- معادل فارسی: گنگی، پوشیده، پیچیدگی، پیچیده کردن، سربستگی

Abadis Dictionary

تکلیف
رسیدگی
همزمان

۱۵- گروه رسیدگی کننده به اطلاعات تراکنش های بانکی واصله، علاوه بر رسیدگی در چارچوب قانون مالیاتهای مستقیم و مطالبه مالیات و جرایم متعلقه، موظفند با رعایت فراخوان های ثبت نام در نظام مالیات بر ارزش افزوده و در چارچوب قانون مالیات بر ارزش افزوده، به صورت همزمان رسیدگی های لازم را به عمل آورده و حسب مورد برابر مقررات نسبت به مطالبه مالیات و عوارض متعلقه نیز اقدام نمایند.

رسیدگی به عملکرد

رسیدگی همزمان

رسیدگی به ارزش
افزوده

بند ۱۵

تکلیف تنظیم
گزارش پولشویی
در صورت عدم
ارائه مدارک

۱۶- در صورتی که اشخاص حقیقی هیچ گونه اطلاعاتی اعم از مستند و یا دلایل و قرائن، نسبت به حساب های بانکی در اختیار گروه رسیدگی قرار ندهند، گروه رسیدگی ضمن انجام اقدامات در قالب دستورالعمل کشف معاملات و عملیات مشکوک و شیوه گزارش دهی در سازمان امور مالیاتی می بایست حسب مقررات ماده ۹۳ قانون مالیات های مستقیم در قالب «اشتغال به مشاغل یا عناوین دیگر غیر از موارد مذکور در سایر فصل های این قانون» نسبت به مطالبه مالیات متعلقه و جرایم مربوطه اقدام نماید

تهیه گزارش در قالب دستورالعمل کشف
معاملات و عملیات مشکوک و شیوه
گزارش دهی در سازمان امور مالیاتی

در صورت عدم ارائه
اسناد و مدارک در
خصوص حسابهای
بانکی توسط اشخاص
حقیقی

بند ۱۶

تعیین شغل و فعالیت و رسیدگی و مطالبه
مالیات متعلقه و جرایم مربوط

نحوه بررسی
درآمد کتمان
شده

۱۷- برای عملکرد سال ۱۳۹۷ و قبل از آن در صورتی که با بررسی تراکنش‌های بانکی واصله با رعایت مفاد این بخشنامه، درآمد کتمان شده‌ای برای مؤدی متصور باشد، برای تعیین درآمد مشمول مالیات از ضرایب مالیاتی متناسب با فعالیت مؤدی و مرتبط به سال مالیاتی مربوط مندرج در دفترچه ضرایب مالیاتی موضوع ماده (۱۵۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ آن استفاده شود. بدیهی است در صورتی که برای تعیین درآمد مشمول مذکور در دفترچه ضرایب سال عملکرد مربوط ضریبی تعیین نشده باشد، از طریق تبصره (۳) ماده (۱۵۴) قانون مذکور اقدام لازم صورت پذیرد. در اجرای مقررات این بند جریمه موضوع ماده ۱۹۲ قانون مالیات‌های مستقیم از درآمدهای کتمان شده حسب مقررات قابل مطالبه می‌باشد.

تعیین درآمد مشمول مالیات با استفاده از ضرایب مالیاتی متناسب با
فعالیت مؤدی و مرتبط با سال مالیاتی مؤدی

در صورت
دسترسی به
درآمد کتمان
شده توسط
گروه رسیدگی
برای عملکرد
سال ۱۳۹۷ و قبل
آن

در صورت عدم تعیین ضریب مناسب در دفترچه ضرایب، از طریق
تبصره (۳) ماده (۱۵۴) اقدام لازم صورت گیرد.

بند ۱۷

نحوه قبول
اظهارات
مودی

۱۸- در راستای سیاست‌های اصولی سازمان مبنی بر تعامل با مؤدیان مالیاتی و رعایت اصل اعتماد به منظور ارتقای فرهنگ خوداظهاری مالیاتی و با توجه به اینکه اطلاعات حساب‌های بانکی فی‌نفسه مؤید درآمد اشخاص نمی‌باشد، کلیه ادارات امور مالیاتی در فرآیند حسابرسی مالیاتی تراکنش‌های بانکی مشکوک برای جمع‌آوری اسناد و مدارک و ارائه توضیحات لازم توسط مؤدیان مالیاتی، مهلت کافی و مورد نیاز را در نظر بگیرند. بدیهی است در اجرای مفاد این بند یکی از مهمترین اسناد و مدارک برای تعیین درآمد مشمول مالیات، اظهارات مکتوب مؤدیان در خصوص تراکنش‌های بانکی می‌باشد بنابراین در مواردی که مؤدی در اظهار مکتوب خود ماهیت هر یک از تراکنش‌های بانکی سال ۱۳۹۷ و قبل از آن را اعلام نماید، در صورتی که اسناد و مدارک مثبته‌ای دال بر خلاف اظهارات مؤدی به دست نیاید، ملاک و مبنای رسیدگی ادارات امور مالیاتی قرار می‌گیرد. چنانچه متعاقباً اسناد و مدارک مثبته‌ای دال بر فعالیت‌های اقتصادی مؤدی که برخلاف اظهارات وی می‌باشد، به دست آید و این اسناد و مدارک ملاک مطالبه مالیات و جرایم متعلقه با رعایت مقررات قرار گیرد، با عنایت به مفاد ماده ۱۹۱ قانون مالیات‌های مستقیم جرایم مالیاتی آن قابل بخشودگی نیست.

چنانچه مؤدی در اظهار مکتوب خود، ماهیت هریک از تراکنش های سال ۹۷ و قبل از آن را اعلام نماید و اسنادی خلاف اظهارات وی موجود نباشد، اظهارات وی مورد تأیید است.

بند ۱۸

چنانچه اظهارات مودی براساس اسناد و مدارک مستند و مستدل خلاف واقع شود ضمن عدم بخشودگی جرایم، مالیات براساس اسناد و مدارک به دست آمده تعیین می گردد.

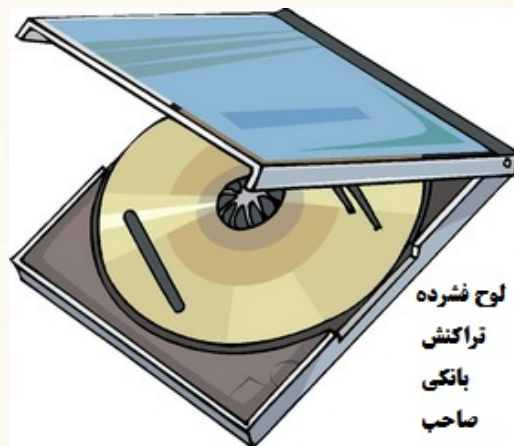

از مهمترین
اسناد و مدارک،
اظهارات مکتوب
مؤدیان در
خصوص
تراکنش بانکی
می باشد.

ارائه تصویر
گزارش به
مؤدی

۱۹- در اجرای مقررات ماده ۲۳۷ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی، ادارات امور مالیاتی موظفند در صورت استعلام مؤدی در خصوص نحوه تشخیص یا محاسبه مالیات، تصویر گزارش نهایی و جزئیات گزارشی که مبنای صدور بزرگ تشخیص قرار گرفته است را به مؤدی تسلیم نماید و هرگونه توضیحی در این خصوص بخواهد به او بدهند. همچنین با اتخاذ ملاک از مقررات مذکور در این بند، ادارات امور مالیاتی مکلفند در صورت درخواست کتبی مؤدی، لوح فشرده یا تصویر تراکنش‌های بانکی مبنای محاسبه را به وی تحویل دهند. عدم رعایت مفاد این بند به منزله عدم رعایت موازین و نقض قوانین و مقررات بوده و تخلف اداری محسوب می‌شود.

بند ۱۹

نحوه
رسیدگی به
حق العمل
کاری و..

۲۰- در مواردی که شخص حقیقی یا حقوقی صاحب حساب مدعی است وجوه واریزی به حساب وی مربوط به شخص یا اشخاص دیگری بوده که وی به عنوان حق العمل کار یا کارگزار یا نماینده برای آنها فعالیت می نموده است، با امعان نظر به مقررات ماده ۳۵۷ قانون تجارت و در صورت معرفی صاحبان اصلی کالا و احراز این امر توسط مأموران رسیدگی کننده، محاسبه درآمد مشمول مالیات برای صاحب حساب (حق العمل کار، کارگزار یا نماینده) صرفاً بر مبنای مبلغ حق العمل دریافتی انجام گیرد. در این راستا اطلاعات مربوط به تراکنش های مذکور حسب دستور مدیر کل امور مالیاتی جهت رسیدگی به درآمد مشمول مالیات صاحب کالا (آمر) در اختیار گروه رسیدگی ویژه یا در صورت عدم ارتباط با اداره کل دریافت کننده تراکنش ها، به اداره کل ذیربط ارسال و مراتب به دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی اعلام گردد. باید توجه داشت در بسیاری از کسب و کارها از جمله مشاوران املاک، نمایشگاه های اتومبیل و فعالیت های دلالی و حق العمل کاری امکان دارد بسیاری از واریزی های بانکی مربوط به طرفین معامله و فعالیت های کسب و کار مؤدی باشد که این مورد باید در حسابرسی مورد توجه قرار گیرد.

نحوه رسیدگی
به حق العمل
کاری و..

در صورت معرفی صاحبان اصلی کالا واحراز این امر توسط مأموران رسیدگی کننده، صرفاً بر مبنای مبلغ حق العمل دریافتی انجام می گیرد.

گروه رسیدگی ویژه مکلف به رسیدگی به مالیات صاحبان اصلی کالا می باشند. در صورت عدم ارتباط صاحبان اصلی کالا با اداره کل دریافت کننده تراکنش ها، اطلاعات به اداره کل ذیربط ارسال و مراتب به دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی اعلام می گردد.

در زمان رسیدگی به مشاغلی همچون، مشاوران املاک، نمایشگاههای اتومبیل و فعالیتهای دلالی و حق العمل کاری به این موضوع که بسیاری از واریزی های بانکی مربوط به طرفین معامله و فعالیت های کسب و کار مؤدی می باشد می بایست توجه نمود.

نحوه رسیدگی در مواردی
که شخص حقیقی یا
حقوقی صاحب حساب
مدعی بوده وجوه واریزی
به حساب وی مربوط به
شخص یا اشخاص دیگری
بوده که وی به عنوان **حق
العمل کار** یا **کارگزار** یا
نماینده برای آنها فعالیت
می نموده است:

بند ۲۰

کارگزار

/kArgozAr/

• مترادف: پیشکار، عامل، مامور، مباشر،
متولی، ناظر، وکیل

حق العمل کار

/haqqol'amalkAr/

حق العمل کار حق العمل کار کسی است که به
اسم خود ولی به حساب و دستور دیگری
معاملاتی را کرده و در مقابل اجرتی دریافت
می دارد. حق العمل کاری با وکالت و
بندگی فرق دارد زیرا در وکا ...

نماینده

/namAyande/

• مترادف: عامل، قائم مقام، کارگزار، مباشر،
وکیل، شاخص، نمودار

اداره کل
ذیصلاح برای
رسیدگی
مودیان فاقد
پرونده

۲۱- اداره کل امور مالیاتی ذیصلاح برای رسیدگی به تراکنش های بانکی ارسالی **مودیان فاقد پرونده و سابقه مالیاتی**، اداره کل امور مالیاتی **محل اشتغال صاحب حساب** (در صورت داشتن محل فعالیت) یا اداره کل امور مالیاتی محل سکونت **صاحب حساب** خواهد بود. در این گونه موارد و همچنین در مواردی که مودی در ادارات کل امور مالیاتی دارای پرونده باشد و بین ادارات کل امور مالیاتی از حیث تعیین اداره کل امور مالیاتی ذی صلاح اختلاف باشد، معاونت درآمدهای مالیاتی به عنوان مرجع تعیین اداره کل امور مالیاتی ذیصلاح اقدام خواهد نمود.

الزام رعایت
مفاد قوانین
و مقررات

۲۲- رعایت کامل مفاد قانون مالیاتهای مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده و بخشنامه ها و دستورالعمل های صادره در رسیدگی مالیاتی برای مأموران مالیاتی و مراجع دادرسی مالیاتی در اجرای این بخشنامه مورد تأکید می باشد. همچنین گزارش رسیدگی در اجرای این بخشنامه تحت نظارت مستقیم، مستمر و دقیق کمیته موضوع بند یک فوق تنظیم گردد.

بند ۲۲

ارائه گزارشات به
صورت سیستمی
توسط معاونت
فناوریهای مالیاتی

۲۳- معاونت فناوری های مالیاتی موظف است حسب درخواست معاونت حقوقی و فنی مالیاتی، ترتیبات لازم برای نظارت و پیگیری، نتیجه اقدامات ادارات کل امور مالیاتی در رسیدگی به تراکنش های بانکی در اجرای این بخشنامه را بصورت سیستمی فراهم نماید.

بخشنامه
جایگزین
دستورالعمل
های قبلی

۲۴- این بخشنامه جایگزین دستورالعمل های شماره ۲۰۰/۹۶/۵۰۵ مورخ ۱۳۹۶/۰۲/۲۴ و ۲۰۰/۹۶/۵۲۵ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲ گردیده و **مفاد** آن در خصوص کلیه پرونده های تراکنش های بانکی مطرح در مراحل **رسیدگی** و **دادرسی مالیاتی** جاری است.

بند ۲۴

مسئولیت حسن
اجرای بخشنامه

۲۵-مسئولیت حسن اجرای این بخشنامه با مدیران کل امور مالیاتی ذی ربط بوده و دادستانی انتظامی مالیاتی و دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی بر اجرای آن نظارت خواهند داشت.

بند ۲۵

جمهوری اسلامی ایران - وزارت اقتصاد و امور مالیاتی

موضوع بند ۴ بخشنامه نحوه بررسی و رسیدگی به اطلاعات پولی و مالی، واصله از جمله تراکنش های بانکی
درخصوصی اشتباهی حقیقی فارابی بیش از یک پرونده مالیاتی در یک اداره کل

ویرایش: صفر

صفحه ۱ از ۲

شماره:

تاریخ:

اداره کل امور مالیاتی :
نشانی:

اداره امور مالیاتی شماره :

تلفن :

گروه مالیاتی شماره :

واحد مالیاتی شماره :

بر اساس اطلاعات تراکنش های بانکی دریافتی طی نامه شماره مورخ در خصوص شخص حقیقی یا مشخصات ذیل:

نام و نام خانوادگی	نام پدر	تاریخ تولد	محل تولد	شماره شناسنامه	نوع فعالیت	شماره ملی

کد پستی
نشانی:

شماره اقتصادی

تلفن :

دعوت نامه شماره مورخ در تاریخ ابلاغ گردید. صورتجلسه اطلاعات تراکنش های بانکی مشکوک به شرح ذیل تنظیم می گردد.

ردیف	شماره پرونده	منبع مالیاتی	اداره کل امور مالیاتی	شماره اداره امور مالیاتی	شماره گروه مالیاتی	شماره واحد مالیاتی

مشخصات بانکی

ردیف	شماره حساب	نام بانک	نام شعبه	گردش حساب		سال / دوره	ارتباط با پرونده مالیاتی	
				پسکار	پیشکار		درصد / مبلغ مقرر	شماره پرونده مالیاتی

مشخصات حساب های بانکی

اطلاعات مورد تایید مودی است ☐ اطلاعات مورد تایید مودی نیست ☐ مهر و امضاء مودی

مهر و امضاء اعضای کمیته هماهنگی و نظارت بر رسیدگی به تراکنش های بانکی مشکوک :

رئیس کمیته (مدیر کل امور مالیاتی):

نام و نام خانوادگی:

مهر و امضاء:

دبیر کمیته (معاون حسابرسی مالیاتی):

نام و نام خانوادگی:

مهر و امضاء:

مدیر حسابرسی مالیاتی (رئیس امور حسابرسی مالیاتی):

نام و نام خانوادگی:

مهر و امضاء:

نماینده دادستانی انتظامی مالیاتی:

نام و نام خانوادگی:

مهر و امضاء:

مسئول حراست اداره کل:

نام و نام خانوادگی:

مهر و امضاء:

رئیس گروه حسابرسی ویژه:

نام و نام خانوادگی:

مهر و امضاء:

سایر امضاء حاضر در کمیته:

نام و نام خانوادگی:

مهر و امضاء:

نام و نام خانوادگی:

مهر و امضاء:

فرم (۱)

صور جلسه اطلاعات تراکنش های بانکی مشکوک (فرم شماره ۱)

ویرایش: صفر

موضوع بند ۶ بخشنامه نحوه بررسی و رسیدگی به اطلاعات پولی و مالی واصله از جمله تراکنش های

بانکی در خصوص اشخاص حقیقی دارای بیش از یک پرونده مالیاتی در یک اداره کل

صفحه ۲ از ۲

مشخصات سایر حساب های بانکی

[illegible]

مہرو امضاء مودی

فرم (۱)

سازمان امور بانکی کشور

موضوع بند ۷ بخشنامه نحوه بررسی و رسیدگی به اطلاعات پولی و مالی واصله از جمله تراکنش های بانکی
درخصوص اشخاص حقیقی و حقوقی فاقد پرونده در نظام مالیاتی

ویرایش: صفر

صفحه ۱ از ۲

شماره: تاریخ:

اداره کل امور مالیاتی:

اداره امور مالیاتی شماره:

گروه مالیاتی شماره:

واحد مالیاتی شماره:

نشانی:

تلفن:

بر اساس اطلاعات تراکنش های بانکی دریافتی طی نامه شماره مورخ در خصوص شخص حقیقی اسطرپی یا مشخصات ذیل:

نام و نام خانوادگی	نام پدر	تاریخ تولد	محل تولد	شماره شناسنامه	نوع فعالیت	شماره ملی	کد پستی	نشانی									
<table border="1"> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> </table>																	

نام شخص حقوقی	نوع فعالیت	نوع شخص حقوقی	شماره ثبت	تاریخ ثبت	محل ثبت	شماره ملی	کد پستی	نشانی									
<table border="1"> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> </table>																	

دعوت نامه شماره مورخ که در تاریخ ابلاغ گردید صورتحساب اطلاعات تراکنش های بانکی مشکوک به شرح ذیل تنظیم می گردد.

ردیف	شماره حساب	نام بانک	نام شعبه	گروه حساب		سال / دوره	نوع فعالیت مرتبط
				پساکار	پیشاکار		

اطلاعات مورد تایید مودی است ☐ اطلاعات مورد تایید مودی نیست ☐ مهر و امضاء صاحب / صاحبان حساب

معاون محترم حسابرسی مالیاتی (دیر کمیته ممانعتی و نظارت بر نحوه بررسی و رسیدگی به تراکنش های بانکی).....

احتراماً، صورتحساب اطلاعات تراکنش های بانکی مشکوک که: ☐ مورد تایید مودی است. ☐ مورد تایید مودی نیست. جهت صدور دستور مقتضی ایتاد می گردد.

دلایل عدم تایید: ☐ استتکاف از امضاء ☐ عدم حضور ☐ در دسترس نبودن برای دعوت

رئیس امور حسابرسی مالیاتی (مدیر حسابرسی مالیاتی) نام و نام خانوادگی مهر و امضاء

مدیر کل محترم امور مالیاتی.....

احتراماً، گزارش صورتحساب اطلاعات تراکنش های بانکی مشکوک، مربوط به مودی فوق الذکر، جهت صدور دستور مقتضی ایتاد می گردد.

معاون حسابرسی مالیاتی نام و نام خانوادگی مهر و امضاء

معاون حسابرسی مالیاتی (دیر کمیته ممانعتی و نظارت بر نحوه بررسی و رسیدگی به تراکنش های بانکی).....

مدیر کل

در صورت تعدد حسابهای بانکی اطلاعات مربوط به سایر حسابها در ظهر این برگه درج و به تایید مودی برسد.

فرم (۲)

[illegible]

مہرو امضاء صاحب / صاحبان حساب

فرم (۲)

شناخت دقیق و اصولی شیوه برخورد با اطلاعات پولی و مالی
واصله (از جمله تراکنش های بانکی) نیازمند آشنایی ماموران
مالیاتی با مقدمات قانونی دیگری است که در این بخش به این
موارد پرداخته خواهد شد. این مقررات و اصول عبارتند از:

- قانون تجارت
- قانون مالیات های مستقیم
- استانداردهای حسابداری شماره ۱ و ۲ و ۱۲

موادی از قانون تجارت

ماده ۳ قانون تجارت

معاملات ذیل به اعتبار تاجر بودن متعاملین یا یکی از آنها تجارتي محسوب می‌شود:

کلیه معاملات بین تجار و کسبه و صرافان و بانکها.

کلیه معاملاتی که تاجر یا غیر تاجر برای حوائج تجارتي خود می‌نماید.

کلیه معاملاتی که اجزاء یا خدمه یا شاگرد تاجر برای امور تجارتي ارباب خود می‌نماید.

کلیه معاملات شرکت های تجارتي.

موادی از قانون تجارت

ماده ۵ قانون تجارت

کلیه معاملات تجار تجارتي محسوب است مگر اینکه ثابت شود معامله مربوط به امور تجارتي نیست.

ماده ۱۲۹ قانون تجارت

اعضاء هیات مدیره و مدیر عامل شرکت و هم چنین موسسات و شرکت هایی که اعضای هیات مدیره و یا مدیر عامل شرکت شریک یا عضو هیات مدیره یا مدیر عامل آنها باشند نمیتوانند بدون اجازه هیات مدیره در معاملاتی که با شرکت یا به حساب شرکت می شود به طور مستقیم یا غیر مستقیم طرف معامله واقع و یا سهام شوند و در صورت اجازه نیز هیات مدیره مکلف است بازرس شرکت را از معاملاتی که اجازه آن داده شده بلافاصله مطلع نماید و گزارش آن را به اولین مجمع عمومی عادی صاحبان سهام بدهد و بازرس نیز مکلف است ضمن گزارش خاصی حاوی جزئیات معامله نظر خود را درباره چنین معاملاتی به همان مجمع تقدیم کند. عضو هیات مدیره یا مدیر عامل ذینفع در معامله در جلسه هیات مدیره و نیز در مجمع عمومی عادی هنگام اخذ تصمیم نسبت به معامله مذکور در حق رای نخواهد داشت.

ماده ۱۳۰ قانون تجارت

معاملات مذکور در ماده ۱۲۹ در هر حال ولو آن که توسط مجمع عادی تصویب نشود در مقابل اشخاص ثالث معتبر است مگر در موارد تدلیس و تقلب که شخص ثالث در آن شرکت کرده باشد. در صورتی که بر اثر انجام معامله به شرکت خسارتی وارد آمده باشد جبران خسارت بر عهده هیات مدیره و مدیر عامل یا مدیران ذینفع و مدیرانی است که اجازه آن معامله را داده‌اند که همگی آنها متضامناً مسئول جبران خسارت وارده به شرکت می‌باشند.

ماده ۱۳۱ قانون تجارت

در صورتی که معاملات مذکور در ماده ۱۲۹ این قانون بدون اجازه هیات مدیره صورت گرفته باشد هرگاه مجمع عمومی عادی شرکت آنها را تصویب نکند آن معاملات قابل ابطال خواهد بود و شرکت می‌تواند تا سه سال از تاریخ انعقاد معامله و در صورتی که معامله مخفیانه انجام گرفته باشد تا سه سال از تاریخ کشف آن بطلان معامله را از دادگاه صلاحیتدار درخواست کند. لیکن در هر حال مسئولیت مدیر و مدیران و یا مدیر عامل ذینفع در مقابل شرکت باقی خواهد بود. تصمیم به درخواست بطلان معامله با مجمع عمومی عادی صاحبان سهام است که پس از استماع گزارش بازرس مشعر بر عدم رعایت تشریفات لازم جهت انجام معامله در این مورد رای خواهد داد. مدیر یا مدیر عامل ذینفع در معامله حق شرکت در رای نخواهد داشت. مجمع عمومی مذکور در این ماده به دعوت هیات مدیره یا بازرس شرکت تشکیل خواهد شد.

ماده ۱۳۲ قانون تجارت

مدیر عامل شرکت و اعضاء هیات مدیره به استثناء اشخاص حقوقی حق ندارند هیچگونه وام یا اعتبار از شرکت تحصیل نمایند و شرکت نمی‌تواند دیون آنان را تضمین یا تعهد کند. اینگونه عملیات به خودی خود باطل است. در مورد بانک‌ها و شرکت‌های مالی و اعتباری معاملات مذکور در این ماده به شرط آن که تحت قیود و شرایط عادی و جاری انجام گیرد معتبر خواهد بود. ممنوعیت مذکور در این ماده شامل اشخاصی نیز که به نمایندگی شخص حقوقی عضو هیات مدیره در جلسات هیات مدیره شرکت می‌کنند و هم چنین شامل همسر و پدر و مادر و اجداد و اولاد و اولاد اولاد و برادر و خواهر اشخاص مذکور در این ماده می‌باشد.

ماده ۱۳۳ قانون تجارت

مدیران و مدیر عامل نمی‌توانند معاملاتی نظیر معاملات شرکت که متضمن رقابت با عملیات شرکت باشد انجام دهند. هر مدیری که از مقررات این ماده تخلف کند و تخلف او موجب ضرر شرکت گردد مسئول جبران آن خواهد بود. منظور از ضرر در این ماده اعم است از ورود خسارت یا تقویت منفعت.

موادی از قانون تجارت

ماده ۱۳۵ قانون تجارت

کلیه اعمال و اقدامات مدیران و مدیر عامل شرکت در مقابل اشخاص ثالث نافذ و معتبر است و نمی‌توان به عذر عدم اجرای تشریفات مربوط به طرز انتخاب آنها اعمال و اقدامات آنان را غیر معتبر دانست.

قانون مالیات های مستقیم

بخشی از ماده 1 آیین نامه اجرایی ماده 95 ق.م.م
اصلاحی تیر ماه 94 :

مدارک حساب: عبارت از مستنداتی است (دستی یا ماشینی) مکانیزه -الکترونیکی) که بیانگر وقون یک یا چند فعالیت یا رویداد مالی یا محاسباتی بوده و اسناد حسابداری یا دفاتر بر مبنای آنها تنظیم و تحریر می گردد.

ماده 169 مکرر: به منظور شفافیت فعالیتهای اقتصادی و استقرار نظام یکپارچه اطلاعات مالیاتی پایگاه اطلاعات هویتی عملکردی و دارایی مؤدیان مالیاتی شامل مواردی نظیر اطلاعات مالی پولی و اعتباری معاملاتی سرمایه ای و ملکی اشخاص حقیقی و حقوقی در سازمان امور مالیاتی کشور ایجاد می شود.

بند پ ـ اطلاعات مالی، پولی و اعتباری و سرمایه ای اشخاص:

- 1- جمع گردش سالانه (دوره مالی) نقل و انتقال سهام و سایر اوراق بهادار
- 2- جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالی) انواع حسابهای بانکی
- 3- جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالی) انواع سپرده ها و سود آنها
- 4- تسهیلات بانکی اعم از ارزی و ریالی در قالب کلیه عقود و همچنین کلیه تعهدات اعم از گشایش اعتبار اسنادی و تنزیل اعتبار اسنادی، ضمانت ها و نظایر آن

الزامات حسابداری و قانونی

➤ شرکت ها و کلیه تجار و کسانی که به معاملات تجاری موضوع قانون تجارت اشتغال دارند مکلفند در ثبت و شناسایی رویداد های مالی و پولی خود در دفاتر قانونی استاندارد های پذیرفته شده حسابداری و رویه های مورد قبول در شناسایی و ثبت رویداد های مالی و پولی و ارایه صورت های مالی اساسی را رعایت نمایند.

➤ در رسیدگی به تراکنش های بانکی مشکوک ، بررسی صورت های مالی اساسی از لحاظ مطابقت مانده حساب های بانکی محتوی تراکنش های مشکوک الزامیست .

➤ در این راستا بررسی و مطابقت استاندارد های حسابداری از جمله استاندارد شماره ۱ و ۲ و ۱۲ در تهیه و ارایه صورت های مالی اساسی میتواند فرایند حسابرسی را تسهیل نماید.

موارد برگزیده از استاندارد شماره ۱ حسابداری

- مسئولیت تهیه صورتهای مالی با هیات مدیره یا سایر ارکان اداره کننده واحد تجاری است
- صورتهای مالی باید وضعیت مالی، عملکرد مالی و جریانهای نقدی واحد تجاری را به نحو مطلوب ارائه کند. تقریباً در تمام شرایط، اعمال مناسب الزامات استانداردهای حسابداری همراه با افشای اطلاعات اضافی در صورت لزوم، منجر به ارائه صورتهای مالی به نحو مطلوب می شود.
- صورتهای مالی باید به وضوح از سایر اطلاعاتی که همراه آن در یک مجموعه انتشار می یابد قابل تشخیص و متمایز باشد. هر یک از اجزای صورتهای مالی باید به وضوح مشخص شود.

موارد برگزیده از استاندارد شماره ۲ حسابداری

➤ اطلاعات تاریخی مربوط به جریان وجوه نقد می‌تواند در قضاوت نسبت به مبلغ، زمان و میزان اطمینان از تحقق جریانهای وجوه نقد آتی به استفاده‌کنندگان کمک کند. اطلاعات مزبور، بیانگر چگونگی ارتباط بین سودآوری واحد تجاری و توان آن جهت ایجاد وجه نقد و در نتیجه مشخص‌کننده کیفیت سود تحصیل شده توسط واحد تجاری است. همچنین می‌تواند جهت کنترل میزان دقت ارزیابیهای گذشته مفید واقع شود و رابطه بین فعالیت‌های واحد تجاری و دریافتها و پرداختهای آن را نشان دهد.

➤ اگرچه صورت جریان وجوه نقد اطلاعاتی را درباره جریانهای وجه نقد طی دوره مالی مورد گزارش ارائه می‌کند، لیکن جهت ارزیابی جریانهای آتی وجه نقد کفایت نمی‌کند. بدین لحاظ برای ارزیابی جریانهای وجه نقد آتی، صورت جریان وجوه نقد معمولاً باید توأم با صورتهای عملکرد مالی و ترازنامه مورد استفاده قرار گیرد.

➤ ارائه صورت جریان وجوه نقد قابلیت مقایسه جنبه عملیاتی عملکرد مالی واحدهای تجاری مختلف را افزایش می‌دهد.

موارد برگزیده از استاندارد شماره ۲ حسابداری

➤ وجه نقد: عبارت است از موجودی نقد و سپرده‌های دیداری نزد بانکها و مؤسسات مالی اعم از ریالی و ارزی (شامل سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت بدون سررسید) به کسر اضافه برداشت‌هایی که بدون اطلاع قبلی مورد مطالبه قرار می‌گیرد.

➤ جریان وجه نقد: عبارت است از افزایش یا کاهش در مبلغ وجه نقد ناشی از معاملات با اشخاص حقیقی یا حقوقی مستقل از شخصیت حقوقی واحد تجاری و ناشی از سایر رویدادها.

➤ صورت جریان وجوه نقد باید منعکس کننده جریانهای نقدی طی دوره تحت سرفصلهای اصلی زیر باشد:

- فعالیت‌های عملیاتی،
- بازده سرمایه‌گذاریها و سود پرداختی بابت تأمین مالی،
- مالیات بر درآمد،
- فعالیت‌های سرمایه‌گذاری، و
- فعالیت‌های تأمین مالی.

موارد برگزیده از استاندارد شماره ۲ حسابداری

➤ فعالیتهای عملیاتی عبارت از فعالیتهای اصلی مولد درآمد عملیاتی واحد تجاری است. فعالیتهای مزبور متضمن تولید و فروش کالا و ارائه خدمات است و هزینه‌ها و درآمدهای مرتبط با آن در تعیین سود یا زیان عملیاتی در صورت سود و زیان منظور می‌شود. مثالهایی از جریانهای نقدی ناشی از فعالیتهای عملیاتی به شرح زیر است:

- الف . دریافتهای نقدی حاصل از فروش کالا و ارائه خدمات.
- ب . دریافتهای نقدی حاصل از حق امتیاز، حق الزحمه، کارمزد و سایر درآمدهای عملیاتی.
- ج . پرداختهای نقدی به فروشندگان کالا و خدمات.
- د . پرداختهای نقدی به کارکنان واحد تجاری یا از جانب آنها.
- ه . دریافتها و پرداختهای نقدی یک شرکت بیمه بابت حق بیمه‌ها، خسارات، مستمریها و سایر پرداختهای بیمه‌ای.
- و . دریافتها و پرداختهای مرتبط با قراردادهای منعقد شده با اهداف تجاری و عملیاتی.
- ز . پرداختهای نقدی بابت مزایای پایان خدمت کارکنان و هزینه سازماندهی مجدد.

موارد برگزیده از استاندارد شماره ۱۲ حسابداری

طبق استاندارد حسابرسی شماره ۱۲ اشخاص وابسته شامل موارد زیر است:

- الف) کلیه اشخاص حقوقی و حقیقی به طور مستقیم یا غیرمستقیم از طرف واسطه‌ها بتوانند واحدهای تجاری را کنترل کنند یا اینکه از طرف واحدهای تجاری کنترل داشته باشد. همچنین این کنترل به معنای نفوذ در واحدهای تجاری هم هست.
- ب) واحد تجاری وابسته آن واحد تجاری باشد.
- ج) مشارکت خاص آن اشخاص در واحد تجاری وجود داشته باشد.
- د) از مدیران اصلی واحد تجاری یا فرعی واحد تجاری باشد.
- ه) خویشاوند نزدیک اشخاص اشاره شده در بند الف یا د باشد.
- و) توسط اشخاص اشاره شده در بندهای "د" یا "ه" کنترل می‌شود و یا تحت کنترل مشترک یا نفوذ فراوان آنان باشد و یا اینکه سهم فراوانی از حق رأی آن به طور مستقیم یا غیرمستقیم در شرکت را در اختیار ایشان باشد.
- ز) بازنشستگان واحد تجاری و یا بازنشستگان خاص کارکنان اشخاص وابسته به واحدهای تجاری باشند.

علل معامله با اشخاص وابسته

واحدهای تجاری به منظور سهولت و اطمینان بخشی بسیاری از مشارکتهای و یا معاملات خود را با اشخاص وابسته از واحدهای تجاری خود انجام می‌دهند. رابطه با اشخاص وابسته می‌تواند در بسیاری از مواقع بر وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف‌پذیری مالی واحدهای تجاری تأثیر مثبت‌تر در مقایسه با معامله با سایر شرکت‌ها داشته باشد. برای مثال، در بسیاری از مواقع، واحد تجاری با داشتن، کنترل مشترک یا نفوذ فراوان می‌تواند بر سیاست‌های مالی و عملیاتی واحدهای دیگر تأثیر بگذارد ولی مورد رایج‌تر انجام معامله با قیمت بهتر و یا مالیات کمتر است. همچنین وجود رابطه با اشخاص وابسته سبب گردد، که به دلیل نفوذ قابل‌ملاحظه طرف دیگر، از پرداختن به اموری که ممکن است در دراز مدت سوددهی بالایی نداشته باشد دوری کنند.

ماهیت روابط و معاملات با اشخاص وابسته

به دلیل اینکه بسیاری از معاملات با اشخاص وابسته در عملیات عادی خود واحد تجاری انجام می شود، امکان تحریف این اشخاص و بروز خطا در افشای ماهیت آنها در صورت‌های مالی بالاست. به عنوان مثال نمونه هایی از تحریف شامل موارد زیر است:

عملیات با اشخاص وابسته به دلیل مفید و موثر بودن برای واحد تجاری ممکن است در حوزه گسترده و پیچیده از ساختارها و روابط صورت گیرد، و این امر خود موجب افزایش پیچیدگی در معاملات با اشخاص وابسته شود.

سیستم‌های اطلاعاتی حسابرسی ممکن است در تشخیص صحت معاملات و مانده حسابهای بین واحد تجاری و اشخاص وابسته آن دچار اشتباه شوند و یا اثربخش نباشد.

معاملات با اشخاص وابسته ممکن است تحت شرایط عادی بازار انجام نشود، برای مثال، برخی از معاملات با اشخاص وابسته ممکن است بدون دریافت هیچ وجهی صورت گیرد و بعدها پرداخت شود.

نمونه‌هایی از معاملاتی را که در صورت انجام آن با اشخاص وابسته باید افشا گردد:

- الف) خرید یا فروش کالا
- ب) خرید یا فروش دارایی‌های غیرجاری
- ج) خرید یا فروش دارایی‌های غیرجاری
- د) اجاره‌ها
- ه) انتقال پروژه‌های تحقیق و توسعه
- و) انتقال ناشی از قرارداد حق امتیاز
- ز) تأمین منابع مالی اعم از کوتاه مدت و بلند مدت
- ح) تأمین تضمین‌ها و وثیقه‌ها
- ط) تسویه بدهی‌ها از طرف واحد تجاری یا توسط واحد تجاری از طرف شخص دیگر

موارد برگزیده از استاندارد شماره ۱۲ حسابداری

به طور کلی، استاندارد ۱۲ حسابرسی ایران، استاندارد افشای اطلاعات اشخاص وابسته را بیان می‌کند. این افشا باید شامل موارد زیر باشد:

- الف) مبلغ معاملات و مبالغ پرداختی به اشخاص وابسته و مبالغ دریافتی از آنان به تفکیک طبقات مشخص.**
- ب) مانده حساب‌ها در معامله، نحوه تسویه و نرخ سود تضمین‌شده.**
- ج) جزئیات مطالباتی که مشکوک‌الوصول و مربوط به مانده حساب‌ها هستند**
- د) هزینه مطالبات سوخت شده و مشکوک‌الوصول که طی انجام معاملات با اشخاص وابسته صورت می‌گیرد.**

(پایان)

